

Interiør med klaver, men hvor?

Billedet er fundet ved oprydning på Vestermarie Allé 37 i Kastrup

**Billedet på bordet er Theodor Topsøe-Jensen
som blev udnævnt til Kontreadmiral den 15. januar 1926**

Interiør med klaver, men hvor?

Billedet er fundet ved oprydning på Vestermarie Allé 37 i Kastrup

Billeder på og over klaveret

Det venstre billede ser ud til at være Viggo.

Det midterste billede i nederste række af billeder på væggen ser ud til at være et gruppebillede, måske fra en barnedåb; der ser ud til at være et par forældre, to store børn og et dåbsbarn

BARNDOMSMINDER. LIVET I NYBODER i 1920erne.

Den 4 marts 1908 fødtes jeg i en stor villa i Hellerup på en vej, der dengang hed A.F.Ibsensvej. Nu hedder den Nordkrog. Huset - nr. 16 - lå midt på vejen.

Mine forældre - daværende kaptajn i søværnet, eller som man dengang sagde "marinén", var Theodor Andreas Topsøe-Jensen, f. 24 december 1862 d. 15 september 1941, og Johanne f. Vernehen f. 16 maj 1871 d. 30 november 1941, havde købt huset i 1907. I anledning af min ankomst her til verdenen blev der installeret elektrisk lys i huset, noget dengang meget nyt. Det fortælles, at da installationen var i orden, tændte far alt lys i huset, og familien vandrede ud i haven for at beundre illuminationen og naboernes misundelse.

Jeg var den yngste af 5 søskende. De øvrige var Helge Gottlieb f. 15 december 1896, Maja Helene f. 23 maj 1898 d. 23 februar 1953, Else Marie f. 21 juni 1899 d. 1 november 1927, Gudrun Renata f. 11 juni 1903.

Mine første år i Hellerup gik stille og roligt, jeg kom i børnehaven hos frk. Wulff og blev som tre-årig tilmeldt svømmeundervisning på damebadeanstalten "Maagen" hos frk. Poul Petersen. Jeg husker, at jeg deltog i en svømmeopvisning iført takkelig rød- og hvidstribet badedragt.

Far var fra 1910 vagterinspektør og sejlede med "Levenørn". Ofte var jeg med, når der skulle skiftes vagere og klokketønder. En gang jeg havde været med ude, fik jeg ubehageligheder i børnehaven. De ville ikke godtage forklaringen om vagere, det vidste de ikke, hvad var, hvorfor jeg på tavlen måtte tegne de forskellige sømærker og forklare deres betydning.

I 1914 kom jeg i skole i Krebs skole i Stockholmsgade. En lang skolevej for en lille dreng. Med sporvogn fra Hellerup til Sølvtorvet, der hentede vor gamle barnepige - Gamle Grethe - mig den første uges tid. Senere klarede jeg turen selv.

Samtidig med, at jeg kom i skole, blev min broder Helge student, og den første verdenskrig begyndte. Af den grund så vi så at sige ikke far hjemme i 4 år. I 1914-15 var han stabschef i 1ste eskadre, 1915-16 chef for krydseren "Gejser", 1916 chef for skonnerten "Ingolf", øvelsesskib for konstabelskolen og B-kadetterne, 1916-17 chef for panserbatteriet "Skjold" 14 maj 1917 kommandør og samme år chef for panserskibet "Olfert Fischer". Endelig kom far hjem i 1918-19 og blev chef for Undervandsbåds- og Flyvebådsafdelingen for 15 oktober 1919 at blive Ekvipagemester.

Stillingen som Ekvipagemester eksisterer ikke mere, det er en meget gammel stilling. Ekvipagemesteren havde hele Holmen, eller som det dengang hed Orlogsværftet, som sit kommandoområde. Holmens øverste chef var kontreadmiral. Under ham sorterede Ekvipagen, Søartilleriet og Søminevæsenet. Til stillingen som Ekvipagemester hørte tjenestebolig i Nyboder, nemlig Vildandegade nr. 1.

Huset i Hellerup blev solgt og den 1 november 1919 flyttede hele familien ind i Nyboder.

Nyboder var dengang helt anderledes end nu. For det første var det en selvständig by i byen, så selvständig, at det havde sit eget politikorps med politistation i "Gammel Vægt". Her hang også klokken i en høj galge. Der ringedes med klokken, når der var ildebrand i Nyboder, eller hvis beboerne skulle

kaldes til samling. Telefon og radio var jo dengang ganske ukendt. Enkelte officerer havde telefon, men ingen andre.

Vildandegade var en helt speciel gade. Det var den eneste gade, der var asfalteret og uden dybe rendestene. Midt i gaden stod en gasgadelygte. Husene var også anderledes, dels med store lejligheder og mærkelige, idet mange af stuerne på 1ste sal var gennemgående fra gade til gård og med hvælvet loft. Det stammede fra dengang, hele Vildandegade var Nyboder Drengeskole. De store stuer på 1ste sal var oprindeligt klasseværelser. Skolegården var selve gaden, derfor var den asfalteret, og der hvor gadelygten stod, stod i sin tid en flagstang.

Huset, vi flyttede ind i, var stort og rummeligt, men vi var mange, far og mor + 5 børn + 2 piger ialt 9, så alle værelser var i brug.

Stueetagen var indrettet som vist på tegningen.

Hjørnet af Østervoldgade og Vildandegade var en tofags-stue. Her havde min broder Helge sit studererværelse, derefter kom et etfags-værelse, som han havde til soveværelse. Så fulgte en entre med gadedøren. Den ene fjerdedel af entreen var brugt til varmerum for en kaliofere, der skulle varme trappen og noget af 1ste salen op. Bag gadedøren var et målerskab, som Nyboders politi havde nøglen til. Det hang således sammen. Under krigen, hvor det var umuligt af få petroleum til belysning, sørgede Marineministeriet for, at der blev lagt elektrisk lys ind i Nyboder. Det var en nødbelysning, og den skulle laves så billigt som muligt. Derfor var der kun et lampested i loftet i køkken og i stuer. Kontakterne blev sat meget højt, næsten lige under loftet, derved spæredes mange meter ledning. Der var ikke måler til hver husstand, men

en hovedmåler i endehuset. De gode Nyboderfolk lavede et utal af ekstraledninger, alle fra samme snydeprop i loftet. Særligt galt blev forbruget, fordi alle konerne skulle stryge med elektricitet. Derfor blev det bestemt, at Nyboders politi hver morgen, når det var lyst, låste sig ind i endehusene og i måler-skabene slukkede på hovedafbryderen. Om eftermiddagen kom de igen og tændte for lyset, når det var ved at blive mørkt. Vi havde dog en egen måler, men politiet kom ind til os både morgen og aften. Fra den forreste entre kom man ind i den næste, her gik trappen op til 1ste sal, og entreen havde forbindelse til en lang gang bag spisestuen og til forstuen til gården udenfor køkkenet. Køkkenet var langt og smalt. Komfuret stod inde i en vældig skorsten, som oprindeelig havde været åben. Bag køkkenet lå så pigeværelset, ud mod Østervold og gården.

Spisestuen var lang og smal, den sidste ende, 2 fag smallede yderligere ind. Bag den lå en to-fagsstue, som min søster Helene havde og ud til gården en lignende stue til min søster Gudrun.

Entreen foran køkkenet førte ud til gården og ind til et stort spisekammer. Den lange gang bag spisestuen førte forbi et fadbur, derefter en udgang til gården til Nyboders eneste W.C. og endelig til vaskerummet.

I stueetagen skød den smalle ende af spisestuen + de to søstres værelser sig ind i nr. 2.

Gik man op ad trappen fik man halvvejs oppe et varmt pust fra en ventil fra kaloriferen. Oppe var en afsats og en gang langs trappen. Til venstre for trappen kom man ind i dagligstuen, der havde hvælvet loft og vinduer til både gade og gård. Bag denne herreværelset med bjælkeloft, vinduer til gade og gård,

og 1 i gavlen til Østervoldgade. Under dette vindue sad en dejlig gadelygte på muren, den kastede et kønt lys ind i stuen om aftenen. Til højre for trappen lå mit værelse ud til gården, 2 fag vinduer men meget smalt. I forlængelse af det lå badeværelset med en stor og eksplosionsfarlig gasvandvarmer. Foran disse to smalle rum, var så fars og mors soveværelse: ud til gaden, 3 fag vinduer og hvælvet loft som i dagligstuen.

Fra soveværelset var der et lille rum på 1 fag. Det havde forbindelse til dagligstuen og tilmed opgang til loftet. På en repos, hvor jeg havde min høvlbænk og mit værktøj, gik man tre trin op, over hvælvingen i soveværelset. Gik man videre fra reposen kom der igen tre trin op over hvælvingen i dagligstuen, til siderne lå pulterkamre, ned ad tre trin og kom så til husets sidste værelse, hvor min søster Else boede.

Som man vil forstå, var det et stort, rummeligt og gammeldags hus, et hus med mange rum, hvor en del skulle opvarmes med kakkelovne, mange kolde rum og mange lange kolde gange. Huset var, da vi boede i det ikke ændret i de sidste 100 år. Nu forstår jeg, at det dels er blevet mindre og dels mere moderne indrettet.

Det var i hvert tilfælde for mig nogle lykkelige år, jeg tilbragte der fra 1919 og til 1926, hvor jeg drog hjemmefra. Der skete en masse i disse år. Krigen var lige endt, men endnu var det meste af Europa enten i krig indbyrdes eller ødelagt og forarmet. I Rusland sloges hvide og røde, Finland, Estland, Letland, Litauen og Polen førte kamp for deres selvstændighed. Tyskland besat og i indbyrdes krig samt ruineret af en voksende inflation. Herhjemme mærkede vi også efterværerne fra krigen, dyrtid, arbejdsløshed og mange krak af store firmaer, det værste var Landmands-

bankens krak i 1922, der trak mange andre banker og store firmaer med sig i faldet. Der var dog også lykkelige tider således Genforeningen i 1920 med kongens indtog i det gamle danske Sønderjylland. Også politisk var det urolige år med valg af nye regeringer. Uroen ude i verden smittede af hjemme. Socialdemokratiet voksede og med det kommunistiske parti, her i landet kendt som syndikalisterne. Arbejdsløsheden steg, i 1921-22 gik hver tredje arbejder arbejdsløs. Alt dette førte til uroligheder, store møder på Grønttorvet, hvor Stauning talte fra en åben fladvogn. Strejker og lockouter bredte sig for endelig at munde ud i generalstrejken i marts-april 1922. Den førte til voldsomme sammenstød. Arbejderne kæmpede mod skruebrækkerne, det var frivillige "samfundshjælpere", der bl.a. lossede og lastede skibene i havnen. Politi og militær blev sat ind og der stod voldsomme slag rundt om i København. En sen aften ringede kaptajn H.Gad, som var chef for kasernen på Holmen, hjem til far og sagde, at far måtte komme på Holmen. Syndikalisterne stod i begreb med at storme Amalienborg. Far kom derud, situationen var meget alvorlig. Kasernens mandskab havde året før gjort åbent mytteri og var ikke til at stole på. "Olfert Fischer" lå som stamskib på vestsiden af Dokøen. Kaptajn Borberg var chef. Han havde bragt de 15 cm og 75 mm kanoner til at bære på slotspladsen og ville skyde.

Resultatet blev, at Gad gik ombord i "Olfert Fischer" og overtog landgangskompagniet, med dette roede han over til Amalienborg og besatte slottet samtidig med at han med garden, søværnet og politiet ryddede slotspladsen. Demonstranterne blev drevet over i St. Kongensgade og derfra af politiet jaget nordpå. Ved Krokodillegade drejede demonstranterne dernedaf. Politiet

gjorde en omgående bevægelse, spærrede Krokodillegade, Vildandegade og Svanegade ved Østervoldgade og slog så til. Vi stod i vinduet på 1ste sal og så på, det gik hårdt til. Politiet brugte træstave, det lød grusomt, hver gang de ramte, men ro og orden blev oprettet.

Alt dette gik hen over hovedet på en 12-års dreng. Det var snart glemt. Mere interessant var omgangen med legekammeraterne.

Nyboder var af os børn delt i forskellige distrikter. Krokodikkegade, Svanegade og Vildandegade var et distrikt. Delfingade, Elsdyrsgade, Hjertensfrydsgade var hver et distrikt. Suensonsgade, Tigergade og Haregade et distrikt. Den søndre del de grå huse regnede vi slet ikke med.

Hvert distrikt passede sig selv. Vi sloges aldrig indbyrdes, kun om sommeren udkæmpedes fodboldskampe i Fælledparken distrikterne imellem. Kun når det gjaldt arvefjenden Borgergade, Adelgade og særlig Møntergade stod alle i Nyboder sammen og vældige og ofte blodige slag udkæmpedes. Til daglig holdt vi os til vore egne distrikter, her hos os var Vildandegade den foretrukne legeplads. Kammeratskabet og sammenholdet var storartet.. Jeg tror ikke, at der nogetsteds findes et så glimrende sammenhold som i Nyboder. Naturligvis lavede vi gale streget øg af og til røg der en rude. Det var en fast regel, at den, der havde knust en rude, meldte sig hos øjeren, fik en drabelig lussing, og så var den sag glemt. Der var kun een eneste, vi ikke kunne lide, det var "røde Andersen" maskinmester. Han boede på hjørnet af St.Kongensgade og Krokodillegade, det nordre hjørne. Han var altid efter os og slog en proper næve. Han havde en søn, som hed Anker, men Anker var for fin til at lege med os, og så eladrede han, noget vi andre aldrig kunne finde på.

Hvad vi lavede kom ikke de voksne ved. Det skulle gå meget slemt til, hvis nogen voksen blandede sig i vores leg. Det kunne hände, at betjent Groth eller Aagaard kom og forstyrrede os, men så løb vi over på Østervoldgade, der hørte til Københavns politi, og der kunne de ikke røre os, eller omvendt. Østervold var lige sløjfet og boulevardbanen indviet. Men endnu lå terrainet hen. Nyboder skole blev bygget i de år.

Vi børn kom i hinandens hjem. Der var ikke tale om standsforskell imellem os, vi var alle lige. Derfor kendte jeg Nyboders forskellige lejlighedstyper godt.

Der var de, der boede i et helt hus, de, der boede i stuen eller "på salen" og endelig de små lejligheder i huse med fire familier, to til gaden og to til gården.

Fælles for alle husene var, at køkkenet var gennemgang til gården i stuen og til loftet på 1ste sal. Gennemgangen til gården kunne være ret besværlig. I Nyboder var der dengang retirader i gården. Alle skulle altså gennem køkkenet i stuen for at komme i gården. Det fik være, hvad det var, når bare familierne kunne enes. Hvad værre var, såvel latrinspand som skraldespand skulle gennem køkkenet, latrinspanden endda om natten. Det siges, at hvis en familie havde lagt sig ud med "natmanden" spildte han i køkkenet. I de huse, hvor der boede fire familier, var de to og to fælles om køkkenerne. Det kunne give anledning til spektakler mellem konerne, men det hørte til sjældenhederne, at striden mellem dem blev så voldsom, at den udkæmpedes med stegepander og kageruller ude på gaden til stor morskab for os børn. I gården lå også et vaskehus. Brændslet blev derfor opbevaret på loftet. Hver familie havde sit loft- rum, hvor den forreste del var værksted og brændselrum. Bagved var der så værelse til børnene. Disse værelser var meget

primitive. Noget gammelt sejldug var sømmet på tagrejsningen og derefter malet. Af vindue var der kun tagvinduet. Træk var der meget af, da alle lofter i hele længen kun var adskilt med tremmer. Koldt var der også, opvarmning var umulig og elektrisk lys fandtes ikke. Dog, så primitive de var, var de et yndet opholdssted for os, når vejret var så dårligt, at vi ikke kunne lege ude.

Der var dengang mange rotter i Nyboder. De holdt til i gårdens skraldespande og under de brædder, der i gadeenderne dækkede de dybe rendestene. Vi havde en gravhund Joy, der var meget dygtig til at fange rotter. Hver morgen blev den lukket ud og kom så senere hjem, ofte med en stor rotte i munden. Den vandrede først ind i fars og mors soveværelse og viste dem dagens fangst, derpå rundt til alle os andre. Når præsentationen var forbi, anbragte den rotten på grænsen af Vildandegade og Østervoldgade midt på gaden, selv lagde den sig ved siden af. Når klokken nærmede sig 10, bar den rotten over på trappetrinet — til nr. 11, det var viceadmiralens parolstue og kontor. Først kom ordonnansen. Joy værdigede ham næppe et blik, så kom adjutanten kaptajn H.B.Barfod, så var Joy lidt venligere, så stabschefen, kommandør F.Cold, Joy meget venligere og sidst viceadmiral A.F.M.Evers, så vred Joy sig som en orm. Når han var blevet rost af alle, blev rotten båret tilbage på sin plads, og så først tillod Joy, at den endte i skraldespanden.

I forbindelse med rotter kan fortælles om en kaptajns hustru. Hun var en modig og uforfærdet dame, men rotter var hun bange for. Når hun efter mørkets frembrud skulle på "huset", to hun to af kaptajnens gamle forlade-pistoler, ladede dem med løst krudt og gik så i gården. Hun åbnede døren til retiraden og fyrede begge

pistoler af, så havde hun fred for rotterne, så længe hun var derinde.

Trods de politiske uroligheder rundt om, gik livet i Nyboder stille og roligt. Sildekongen og sandmanden kom gennem gaderne og lokkede konerne ud med deres råb om sild og fint gulvsand. Når klokken nærmede sig 16, så man den blå røg stige op af alle Nyboders skorstene. De fleste havde gammeldags komfur og brænde fik Holmens folk fra Spåndehaven på Nyholm. De skulle dog selv betale kørslen.

Hos os var der to årlige begivenheder, efterår og forår. I november rullede Holmens eneste lastbil op og læssede en stor kasse klipfisk og en tønde spegesild af. De kom hjem med inspektionsskibet, der havde været på Island og Færøerne om sommeren. I februar eller marts kom lastbilen igen. Denne gang med vin på ankre. De kom hjem med det skib, der havde været på vintertogt til Middelhavet og Madeira. Det var meget mere festligt end klipfisk og spegesild. Hele huset duftede af vin og alle, selv vores hund gik rundt med en let rus af duften. 14 dage senere, når vinen var faldet til ro, blev den tappet på flasker. En herlig dag for os alle.

Besøgte jeg en aften en kammerat hjemme, så så man, hvordan en Nyboderfamilie levede. Alle var samlet om bordet i spisestuen, dagligstuen var til daglig lukket og kold. De røde plyssesmøbler var dækket til. Over bordet hang lampen ned fra loftet. Skærmen mat mælkehvid og af glas. Rund om kanten sad en fin frynse af glasperler.

Faderen sad for bordenden, beskæftiget med et eller andet arbejde, billedskæreri, skibsmodel, eller hvad der var meget vigtigt, for sålede familiens fodtøj.

Bag faderen stod chaiselongen, som han altid tog en lur på, når han kom hjem fra Holmen, inden middagsmaden. Moderen sad ved den anden bordende nærmest køkkendøren. På siderne børnene, nogle læsende lektier, andre legende med et eller andet. Bedst var det dog at høre fatter fortælle om marinen og de togter, han havde været på. Kl. 21 kom mutter med te og sigtebrød. Aldrig har noget smagt så godt som et stykke frisk sigtebrød med tyndt smør og en kop te.

Der kunne også festes i Nyboder, jubilæum, runde fødselsdage og særligt sølvbryllup var store festdage. Utroligt så mange mennesker der kunne være i de små lave stuer. Så blev der spist og drukket bravt. Bagefter blev der sunget. Først de til lejligheden forfattede sange, siden viser og gamle sømandssange. Senere på aftenen fik man "Ørnerom", købt i foreningen Ørnens udsalg på hjørnet af St.Kongensgade og Blsdyrsgade. Man kunne altid se, hvor der skulle være fest. Gadedøren var dekoreret med flag og våbenskjold og en skodde var taget af og lagt som gangbro over den dybe rendesten. Ikke fordi nogle af gæsterne kom kørende, dels boede de selv i Nyboder, dels var biler dengang få og dyre at køre i. Men fortovet var smalt og med toppede brosten, kun ude ved rendestenen var en smal flise. Det var mere sikkert, når man skulle hjem straks at gå over gangbrættet og så hen ad gaden, selv om brolægningen der var lige så toppet som på fortovet. Her var plads til at slå et tag til siden uden at risikere at styrte i rendestenen.

Hvem var så beboerne i Nyboder dengang? Naturligvis alle, der havde tilknytning til Holmen. Officerer, underofficerer, faste menige, mestre, håndværkere, resterne af Holmens faste stok.

Endnu i min tid så man ikke gerne, at en Nyboderdreng eller -pige giftede sig med nogen udenfor Nyboder. Vi var een stor familie. Alle kendte hinanden.

Vore naboer i Vildandegade nr.2 var underdirektør N.K.Nielsen til 1921, derefter marineingeniør R.Johnsen. Nr. 2 var et forkvaklet hus, idet der i en lille lejlighed, der dels lå over mine to søstres værelser, boede en gammel krigsassessor Th.V.Schou. Han var i vore øjne en meget gammel mand. Født i 1844 og altså 76 år. Han var fhv. overkanoner. For sin deltagelse i krigen 1864 fik han ved sin pension titlen krigsassessor. Senere havde han været skriver ved Den flydende Defension, der oprindeligt havde kontor i nr. 2 og Schous lejlighed var en fribolig under defensionen. En stram ældre datter styrede hus for ham. Alma hed hun. Hun var altid på udkig med, hvad der skete i vor have, hvortil deres køkkenvinduer vendte ud. I nr. 3 boede kaptajn Broberg med hustru Dagny og børnene Christian, som var kadet, Georg som i 1920 rejste til U.S.A., Torben, min jævnaldrende, Flavy, senere gift med en engelsk søofficer og Ivonne gift på Island. Om familien Broberg går der så mange historier, at det er unødvendigt at omtale dem her, kun skal siges, at det var en aparte og meget fornøjelig familie. I nr. 4 boede i stuen værftsformand S.W.Møller, en meget dygtig og ældre mand med en rar og venlig kone, på 1ste sal boede marineingeniør E.R.Andersen. De havde to små piger, der var for små til at lege med os, altid meget fine i tøjet og gik under navnet "de små frk. Andersen". I nr. 5 boede kaptajn H.C.Gad og hans elskelige kone, sønnen Urban - nu kommandørkaptajn - lå i barnevogn, der stod på gaden. Fra den tid stammer mit venskab til Gad, et venskab der holdt lige til deres død. Gad og kommandørinden har altid været onestående overfor mig og min kone Hønesor. Nogen af de få, der ikke slap os, da vi måtte sælge alt, hus og hjem i Ordrup i 1951. Jeg betragtede de to som

mine stedforældre, efter at min far og mor var døde i 1941. Nr. 6 var et delt hus. I stuen boede bådsmand Bahn Wendelboe, der havde døtrene Ruth og Hedda, på 1ste sal mekaniker B.L.A. Møller med søn Carl Bernhard. Her ser man bedst, hvor meget vi Nyboderbørn holdt sammen. For en 10-15 år siden gik vor radio istykker en 1ste pinsedag. Der var noget, jeg absolut ville høre, efter avisen fandt jeg en radioreparatør i Vanløse, der skrev, at han kom dag og nat. Jeg ringede til manden og han lovede at komme. Han kom også ud til os i Tårnby i en åldergammel bil bundet sammen med sejlgarn og ståltråd. Selv så han ikke særlig tillidsvækkende ud. Han erklærede omgående, at radioen kunne han ikke lave på stedet, den skulle på værksted. I stedet lånte vi en ren museumsgenstand af en radio af ham.

Hønemor gråd og var gal i hovedet, da hun så, at han drog af med vor gode nye apparat og påstod, at jeg var en idiot og nu så vi aldrig hverken manden eller radioen mere. Nå, 8 dage efter kom han med radioen og en stor regning. Nu skulle vi jo først prøve, om den virkede. Det gjorde den. Pludselig siger manden: "Vi kender da vist hinanden?" Det mente jeg nu ikke. "Jamen boede du ikke i Vildandegade nr. 1? Jo det havde jeg jo engang for mange år siden. "Kan du slet ikke huske Carl Bernhard fra nr. 6?" Jo, nu kendte jeg Carl Bernhard igen. Det blev til en lang snak med øl og cigar. Da han skulle gå, blev regningen halveret, for som Carl Bernhard sagde - vi Nyboderbørn hænger da sammen hele livet. Jeg skal ikke tjene på en gammel kammerat.

I nr. 7, hjørnet af Krokodillegade boede maskinmester J.E.Rasmussen. Sønnen Bent hørte til min årgang. Desuden var der to ældre søstre, men de var for voksne. Mange år senere er jeg igen

kommet i nr. 7, da orlogskaptajn Sv.Holm Jensen, min herre og mester på Søartilleriet, boede i huset.

På den anden side af Vildandegade lå Nyboders Asyl ganske vist med indgang fra Krokodillegade. Asylet strakte sig over den halve gadelængde. I stuen i nr. 8 boede medhjælperinde frk. K.E.Jørgensen. Hun var ansat ved Asylet. I nr. 9 boede bestyrerinden, enkefru Anna de Cros Dich sammen med en søn cand. mag. Kai de Cros Dich, der har skrevet en bog om Nyboderfolket.

Nr. 10 eksisterede ikke i min tid. I nr. 11 var viceadmiralens parolstue på 1ste sal og i stuen boede pensioneret underkanoner P.S.Høgild. Han var kommet til skade i tjenesten og havde træben. Han var regnskabsfører på Søofficersskolen i Gernersegade. Han havde to meget artige døtre Aase Ellinor og Inge Henny. De var for små til at lege med os. Måske var det derfor, de var så artige.

I nr. 12, hjørnehuset ud til Østervold boede i stuen Nyboders sygeplejerske frk. Møllerup og på 1ste maskinist Aa.L.O. Nielsen, der havde en ung venlig kone og to pæne børn Ida og Fritz. Det var beboerne i Vildandegade.

I Svanegade var det den længe, der grænser op til Vildandegade, jeg kendte mest, og dens beboere jeg havde mest med at gøre.

Genbohuset til vort hus, hjørnet af Østervoldgade, Svanegade 11, beboedes af marineingeniør C.C.Jensen. Her var ingen børn, og vi så og hørte intet til disse naboer.

I nr. 10 boede i stuen snedker Niels Kjeldgaard, kaldet "Bette Niels". Han havde en skrap kone, der rogerede hårdt med mand og to sønner, den ene voksen, Anders, den anden noget yngre

end jeg ved navn Poul. Hvem der boede på 1ste sal husker jeg ikke, men de havde ingen børn.

I nr. 9 boede i stuen et ældre kontorbud med kone og en voksen datter, der havde sønnen Anker, på alder med Poul i nr. 10. Anker var vist lidt af en sinke. Han domineredes helt og fuldt af Poul.

I de bevægede år, hvor den kendte syndikalistfører Thøgersen holdt sine rasende taler ved statuen af Chr. IV og samlede en liden skare om sig, hørte min broder, der sad i vor have og studerede, følgende ordskifte mellem Poul og Anker. De stod uden for vor gårdport og fulgte opmærksomt mødet ved Chr. IV. De var betænkelige ved at gå nærmere på. Så siger Poul efter en længere pause: "Gå du kun roligt derhen Anker, så bliver jeg her". På 1ste sal boede en af Nyholms politibetjente F.S.Sørensen, men her var heller ingen børn.

I nr. 8, der var et flerfamiliehus, boede korpsmatros J.Jensen. De havde sønnerne Egon og Emil på min alder. De boede til gaden. Til gården boede tømrer E.O.K.Petersen med datteren Minna. På 1ste sal kvarterformand A.F.A. König, der havde sønnen Carl.

I nr. 7 boede i stuen min bedste ven og legekammerat Villy. Han var søn af væftsformand Oskar Jensen og hustru, en datter af kanoner Solbjerg, en i fars ungdom meget kendt kanoner. Foruden Villy var der den ældre søn Georg, der var skibsbygger på Holmen. Hos Væftsformand Jensen havde jeg et tilholdssted og et ægte Nyboderhjem at komme i. Jensen egede en stor kutter "Maja". Den havde station ved Estakaderne og var om vinteren på land i fartøjshusene på Frederiksholm. Aldrig har der eksisteret

et smukkere holdt fartøj end "Maja". Hos værftsformand Jensen lærte jeg at sejle, og han var en glimrende læremester. Om vinteren gjorde vi båden istand. Det var lykkelige timer jeg tilbragte hos disse storartede mennesker, først i Svanegade, senere i Elsdyrsgade 43 på 1ste sal og sidst til deres død på Strandboulevarden.

Over dem i Svanegade 7 boede maskinist R.H.M.Sørensen med børnene Carl og Else. De var vist lidt for fine til at lege med os andre. Jeg husker dem som meget stive og reserverede.

I nr. 9 1ste til gården boede sejlmager M.J.P.Jensen, der havde børnene Kaj og Gerda. De øvrige beboere længere nede mod Krokodillegade kendte jeg ikke meget til og kan ikke huske dem.

I Krokodillegade, der jo var vor forbindelse til København, husker jeg enkelte.

I nr. 2 boede mester ved Riggerloftet K.C.Borrild en meget kendt mester. Han var vel den sidste, der kunne rigge en fregat og kendte til alt, hvad der hørte til sejlskibenes tid. Mester Borrild var meget agtet i Marinen. Han havde en datter Astrid, hun var 4 år ældre end vi andre, for stor til at lege med os, men når mester Borrilds smukke datter gik gennem Krokodillegade, så standsede alle og hilste meget ærbødigt. Hun var vor "drømmepige", som vi så op til med ærbødighed.

I nr. 5 på 1ste sal til gaden boede skibsbygger Wisemann, konen var vist svensk, og hende var vi bange for. Hun var en ar- rig kone, der ofte lå i strid med nabokonerne. De havde en søn Svend Aage, som vi ikke rigtigt kunne med.

I nr. 7 i stuen boede formand E.E.Holst med døtrene Olga,

Karen og Inger.

I nr. 9 overfyrbøder C.F.W.Dahlgaard med børnene Fritz og Henny.

Det var en broget blanding, men vi børn holdt alle sammen og legede storartet med hinanden,

Endelig var der jo St. Kongensgade, men den hørte ikke med til vor kreds. Jeg har talt om maskinmester Andersen med Anker på hjørnet af Krokodillegade og St.Kongensgade 121.

I nr. 145 1ste sal boede løjtnant Chr. Bendix Thostrup med børnene Sonja, der var ældre end vi og så Christian. Vi var venner lige til han døde midt i 50erne. En god og storartet kammerat.. Hos løjtnant Thostrup kom jeg ikke meget, men han var havnemester på Holmen og der besøgte jeg ham ofte og gerne. Han lærte mig tovværksarbejde og alt matrosarbejde. Desuden vidste han en umådelig masse om marinens historie og dens skibe. Jeg tror nok, jeg kan takke løjtnant Thostrup for at have vakt min interesse for marinen.

Det var mine legekammerater. Hvordan så vi egentlig ud? Næsten alle drengene gik i matrostøj; fra vi var store nok til at passe mindste elevuniform, gik vi i den. For mit eget vedkommende fra jeg var 9 til jeg som 16-årig var færdig med skolen. Hvert forår stillede jeg på Beklædningsmagasinet og fik nyt tøj. Det var søndagstøjet. Tøjet fra året før blev skoletøj og det endnu ældre brugtes til at lege i. At vi gik med faderens skibsnavn i huen og med hvidt overtræk om sommeren var naturligvis en selvfølge. Pigerne gik med kjoler. Bukser til piger dengang var ganske utankeligt, men over kjolerne havde de alle et stort forklæde.

Næsten alle Nyboderbørn gik i "Den Classenske Legat-skole". Den lå dengang i Dronningensgade på Christianshavn. En lang skolevej. Cykler brugte man ikke. Jeg tror, det var en god

skole. Tit ærgrede det mig, at jeg gik i Østre Borgerdydsskolen og således ikke fulgtes med mine kammerater.

Det var for os lykkelige år, selv om vi jo nok hjemme hørte om dårlige tider. Lønningerne var små for alle, så det var ikke det værste.

Hele Europa talte om nedrustning. Danmark var medlem af Folkeforbundet, der havde sæde i Genève. Vor flåde var opslidt af det hårde arbejde under sikringsstyrken. Nogen erstatning blev ikke bygget. I 1923 var Niels Juel endelig blevet lavet til det amfibieskib, den vedblev at være. Far var chef for den på prøvetogtet til Gøteborg og Edingburg. På Holmen gik arbejdet næsten i stå. Så kom forsvarsordningen af 1922. Den slog alt i stykker. Orlogsvarftet og Flådestationen blev oprettet. Orlogsvarftet et privat statsværft og flådestationen rent militært. Nyboders politi blev nedlagt, og vi blev en del af København. Alt gik i opløsning. Den gamle underofficer med de strålende guldvinkler på ærmerne blev til daksofficerer med rundgående snore og mange blev afskediget.

Fra 1923 forandrede Nyboder sig ganske langsomt. Den gamle patriarkalske ånd forsvandt og en ny tid med nye folk holdt deres indtog. Holmens faste stok var for evig død.

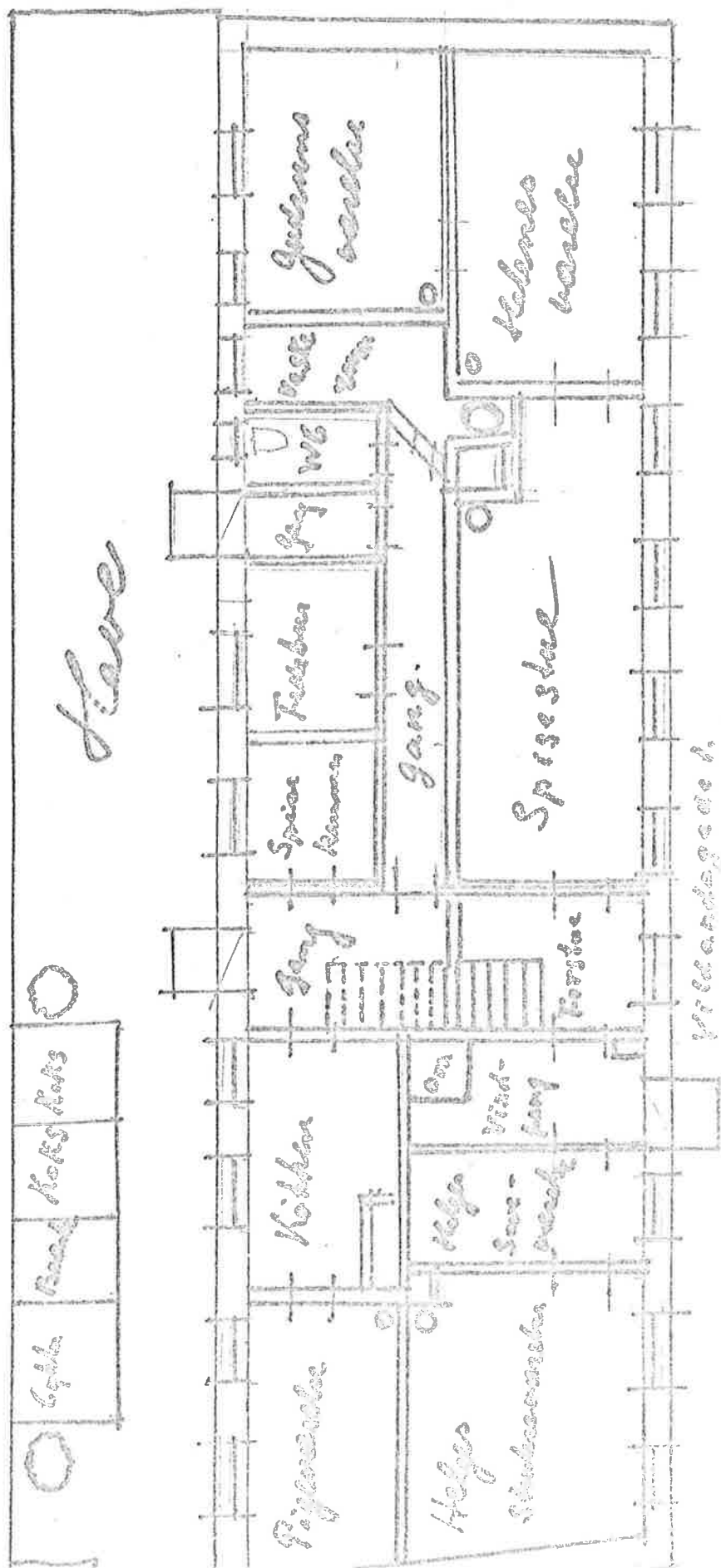
Dertil kom vel også det almindelige oprør mod traditionerne. Tidligere var det at blive inviteret til "middag med dans" noget uhyre besværligt. Man skulle 14 dage før stille på visit for at blive synet, på ballet optrådte man med hvide handsker. Her dukkede ny musik op. Spildemanden, der betjente klaveret, blev erstattet af gramofon. Moderne forandrede sig. I mange Nyboderhjem var der klage og surhed, når husets unge datter dukkede

op med kortklippet hår. På alle måder skete der omvæltning, og det gamle duede ikke mere.

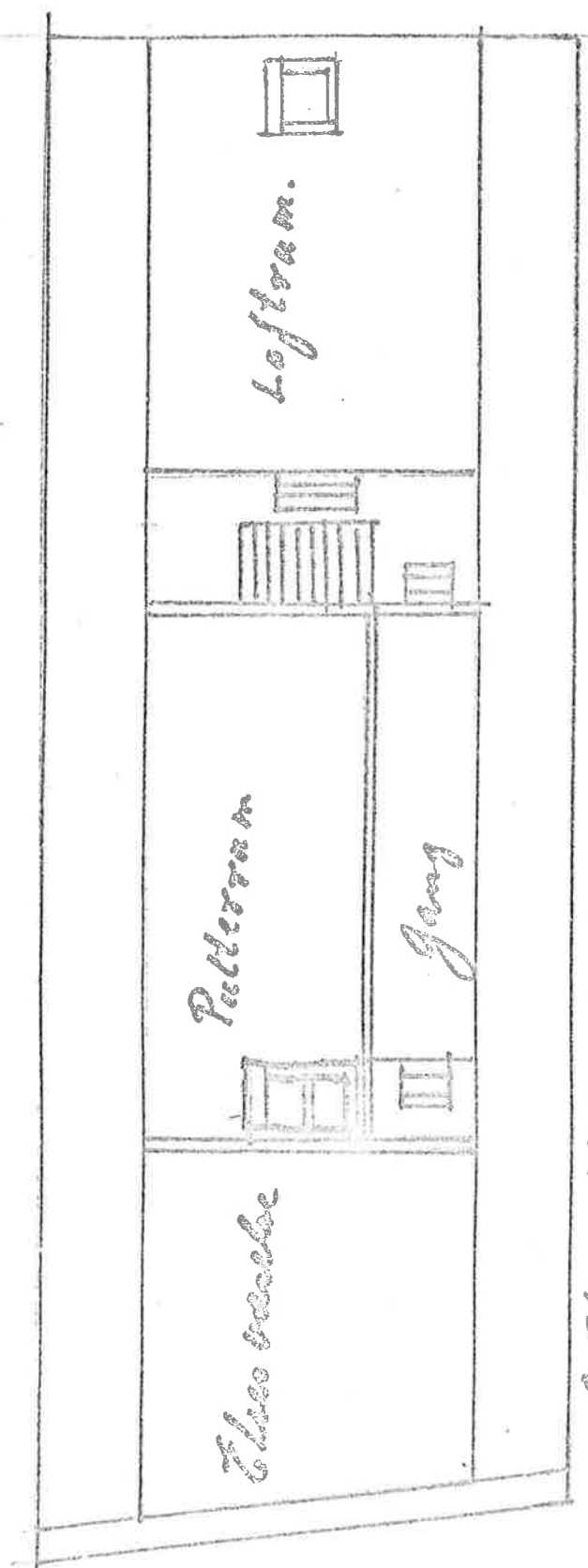
Den 15 januar 1926 var far blevet kontreadmiral og chef for Den flydende Defension. Vi flyttede fra Vildandegade til Sct. Pauls Kirkeplads nr. 1. Det hørte til Nyboder, men det var ikke Nyboder. Den 1 august 1925 var jeg draget hjemmefra, så på Sct. Pauls Kirkeplads har jeg kun været som gæst.

Når jeg af og til går gennem de kære gamle gader, siger det mig intet. Overalt er der parkeret biler, midt i gaderne husslige bunkers, men det værste er, at de, der nu bor i de gamle huse ikke gider lukke deres skodder, når det bliver mørkt, en ting der var ukendt, dengang det endnu var bolig for Holmens faste stok.

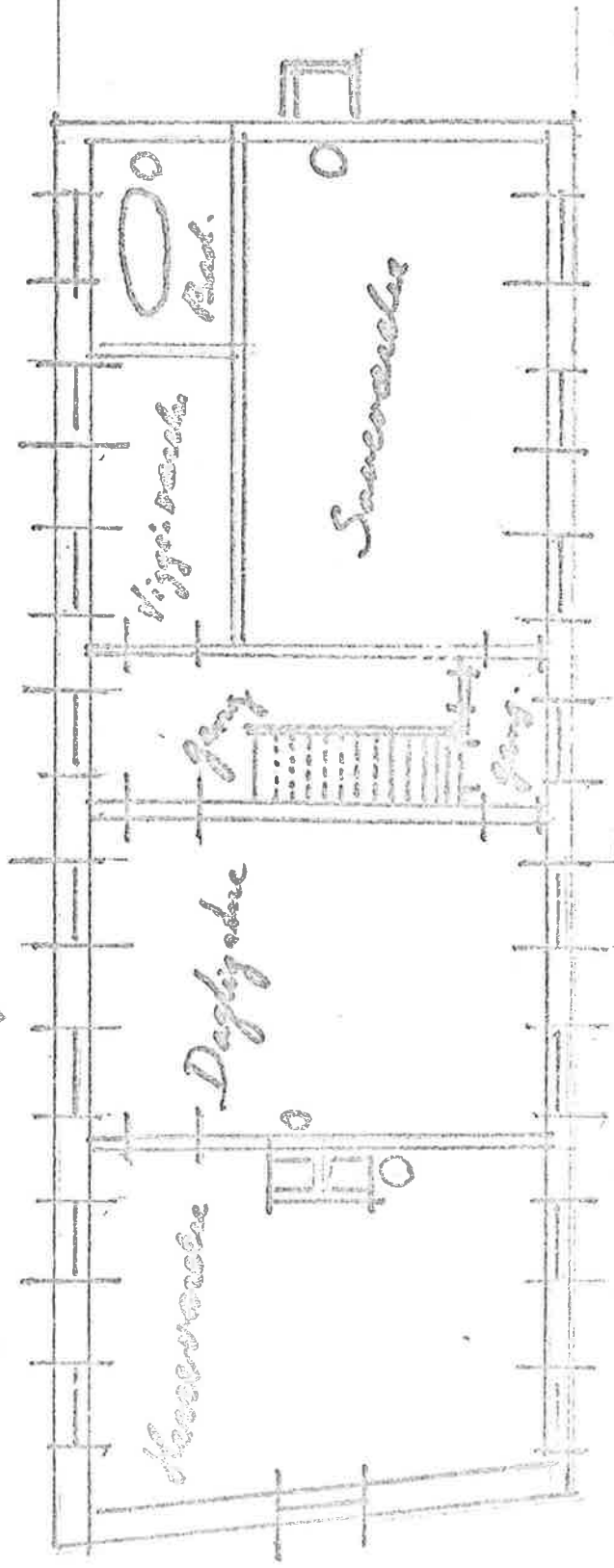
Streetage 23,5 m. langht; 7 m. bredth.

Wiedergabe

2 Edges 19.5m long, 4.5m. broad

1 Edge 19.5m long, 7m. broad.